

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (attaisnotie izdevumi)

Publicēts: 03.10.2022.

Atjaunināts: 28.03.2024.

Jautājumu kategorija

IIN

Vai attaisnotajos ārstniecības izdevumos var iekļaut izmaksas saistībā ar noslēgto individuālo dzemdību līgumu (par dzemdībām ūdenī) ar vecmāti?

Atbilde:

Lai attaisnotajos izdevumos varētu iekļaut izdevumus par medicīnas pakalpojumu izmantošanu, šos medicīnas pakalpojumus ir jāsniedz ārstniecības personai, kura ir sertificēta un reģistrēta ārstniecības personu reģistrā. Attiecīgi, attaisnotajos izdevumos var iekļaut maksājumu par dzemdībām ūdenī, slēdzot individuālo dzemdību aprūpes līgumu ar vecmāti (ārstniecības personu).

Vai attaisnotajos ārstniecības izdevumos var iekļaut samaksu par atsevišķu ģimenes palātu ar papildu servisu Dzemdību namā?

Atbilde:

Vispārējā gadījumā veiktais maksājums par uzturēšanos atsevišķā ģimenes palātā (paaugstināta komforta aprūpi) nav klasificējams kā ārstniecības pakalpojums, jo maksājums par palātu neietver ārstniecību, bet ir papildu samaksa par paaugstināta servisa pakalpojumiem, līdz ar to, nav iekļaujams attaisnotajos izdevumos gada ienākumu deklarācijā.

Vai mācību maksu par bērna studijām Stokholmā vai Amerikas Savienotajās Valstīs var iekļaut attaisnotajos izdevumos?

Atbilde:

Attaisnotajos izdevumos iekļauj izdevumus par augstākās izglītības un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanu, izdevumus par specialitātes (profesijas, amata, aroda) iegūšanu valsts akreditētās Latvijas izglītības iestādēs, kā arī Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs.

Tādējādi izdevumus par bērna augstākās izglītības iegūšanu Stokholmas (Eiropas Savienības dalībvalsts) mācību iestādē – iekļauj attaisnotajos izdevumos, savukārt izdevumus par bērna augstākās izglītības iegūšanu Amerikas Savienotajās Valstīs – neiekļauj attaisnotajos izdevumos.

Vai fiziskā persona, kura iepriekšējā gadā bija bezdarbnieka statusā un nesaņēma ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamus ienākumus, var attaisnotajos izdevumos iekļaut izdevumus par veselības aprūpes pakalpojumiem?

Atbilde:

Ja fiziskā persona iepriekšējā gadā (20XX.g.) nesaņēma ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamus ienākumus, viņas iztērētos līdzekļus par ārstnieciskajiem pakalpojumiem drīkst iekļaut savā gada ienākumu deklarācijā ģimenes loceklis, kuram bija ienākumi un ir maksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Ja neviens no ģimenes locekļiem konkrētajā gadā nav guvis ar nodokli apliekamus ienākumus, persona pati var iesniegt gada ienākumu deklarāciju (aizpildot deklarāciju D un D4 pielikumu par 20XX.gadu) un pēc tam attiecināt šos ārstnieciskos izdevumus uz nākamo trīs taksācijas gadu apliekamo ienākumu hronoloģiskā secībā.

Ja veikti tikai apdrošināšanas maksājumi (ar līdzekļu uzkrāšanu), vai minētie maksājumi, iekļaujot tos gada ienākumu deklarācijā kā attaisnotos izdevumus, nevar pārsniegt 20 % vai 10 % no gada ienākuma?

Atbilde:

Pirms ienākuma aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli no gada apliekamo ienākumu apmēra atskaita maksātāja pašā veiktos apdrošināšanas prēmiju maksājumus (ar līdzekļu uzkrāšanu), kas nepārsniedz 10 % no personas gada apliekamā ienākuma, bet ne vairāk kā 4000 eiro gadā.

Vai var atgūt pārmaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli par izglītības izdevumiem, ja tie ir lielāki par noteikto gada normu – 600 euro?

Atbilde:

Ja izglītības izdevumu taksācijas gada kopsumma nodokļa maksātājam vai viņa ģimenes loceklim pārsniedz 600 eiro, nodokļa maksātājs izdevumu pārsnieguma daļu var attiecināt uz nākamo trīs taksācijas gadu apliekamo ienākumu hronoloģiskā secībā.

Vai attaisnotajos izdevumos drīkst iekļaut izdevumus par 10 gadus vecās meitas apmācību mākslas skolā, kurā jāveic vecāku līdzfinansējums? Vai šos maksājumus var ietvert attaisnotajos izdevumos par izglītību?

Atbilde:

Ja mākslas skola ir profesionālās ievirzes izglītības iestāde un iekļauta valsts [akreditēto Latvijas izglītības iestāžu sarakstā](#), vecākiem ir tiesības veiktos maksājumus par meitas mācībām minētajā izglītības iestādē attiecināt uz attaisnotajiem izdevumiem par valsts akreditētās izglītības programmas apgušanu. Dokumentā par veiktajiem maksājumiem mākslas skolā norāda fiziskās personas – nodokļa maksātāja – vai viņa ģimenes locekļa vārdu, uzvārdu un personas kodu un samaksāto izdevumu veidu.

Kādu dokumentu darbinieks pievieno, lai saņemtu iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksu, ja darbinieks pats maksā daļu par veselības polisi, kuru iegādājies darba devējs?

Atbilde:

Lai saņemtu iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksu, gada ienākumu deklarācijai pievieno attaisnojuma dokumentu, kas apliecina darbinieka paša veikto samaksas daļu par veselības polisi un kurā norādīts darbinieka vārds, uzvārds un personas kods, vai darba devēja izsniegtu izziņu, kurā norādīts darbinieka veiktās prēmijas samaksas apmērs, ja tā ieturēta no darbiniekam izmaksājamās algas.

Vai attaisnotajos izdevumos drīkst iekļaut izdevumus par nabas saites asiņu cilmes šūnu paņemšanu, atdalīšanu, sagatavošanu un uzglabāšanu cilmes šūnu bankā?

Atbilde:

Attaisnotajos izdevumos par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu drīkst iekļaut izdevumus par nabas saites asiņu (cilmes šūnu) paņemšanu un nabas saites asiņu cilmes šūnu atdalīšanu un sagatavošanu, ieskaitot nabas saites asiņu bakterioloģisko un mikroloģisko uzskaiti un perifēro asiņu laboratorisko testēšanu.

Vai izdevumi par dzirdes aparāta un brillu iegādi iekļaujami gada ienākumu deklarācijā attaisnotajos izdevumos par ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu?

Atbilde:

Izdevumi par dzirdes aparāta un brillu iegādi nav attaisnotie izdevumi par ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu, un tos neiekļauj gada ienākumu deklarācijā, lai atskaitītu no gada apliekamo ienākumu apmēra.

Vai gada ienākumu deklarācijā kā attaisnotos izdevumus par izglītību var iekļaut izdevumus par mācībām autoskolā?

Atbilde:

Lai noteiktu, vai izdevumus par mācībām autoskolā var iekļaut gada ienākumu deklarācijā kā attaisnotos izdevumus par izglītību, katru konkrēto gadījumu vērtē atsevišķi, vai šie izdevumi ir saistīti ar nodokļa maksātāja darba vai profesionālajām vajadzībām – apmācību darbā vai profesijā nepieciešamo iemaņu iegūšanai un uzlabošanai – un profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu.

Vai attaisnotajos izdevumos par ārstnieciskajiem pakalpojumiem var iekļaut izdevumus par ārvalsts (Baltkrievijas) medicīnas iestādē saņemtajiem ārstnieciskajiem pakalpojumiem?

Atbilde:

Tā kā likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10.panta pirmās daļas 2.punktā un Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumos Nr.336 "Noteikumi par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem" nav noteikts ierobežojums, ka ārstnieciskajiem izdevumiem jābūt veiktiem Latvijā, nodokļa maksātāja ārstnieciskajos izdevumos iekļauj arī izdevumus par ārstnieciskajiem pakalpojumiem, kuri saņemti ārvalstīs.

Kādus dokumentus iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā, lai saņemtu iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksu par ārstnieciskajiem pakalpojumiem, izglītības iegūšanu un iemaksām privātajos pensiju fondos?

Atbilde:

Pārmaksāto iedzīvotāju ienākumu nodokli (attaisnotos izdevumus) var pamatot ar šādiem attaisnojuma dokumentiem:

- 1) kases čeku, ja samaksa veikta skaidrā naudā, ar maksājumu kartēm vai citiem maksājuma apliecinājumiem un kases čekā papildus obligātajiem kases čeka rekvizītiem ir norādīts fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārds, uzvārds un personas kods;
- 2) kases čeku un kases čekam papildus noformētu kvīti, ja kases čekā nav norādīts fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārds, uzvārds un personas kods. Kases čekam papildus noformētajā kvītī jābūt norādītiem visiem obligātajiem attaisnojuma dokumenta rekvizītiem, kā arī kases čeka numuram un datumam, un fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārdam, uzvārdam un personas kodam;
- 3) numurētu un Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētu kvīti, ja samaksa par pakalpojumu veikta skaidrā naudā un pakalpojuma sniedzējs par darījumiem saņemto samaksu var apliecināt ar numurētu un Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētu kvīti (piemēram, apdrošināšanas starpnieks, saņemot samaksu par pastāvīgajā darbības vietā (struktūrvienībā) sniegtajiem pakalpojumiem);
- 4) kases ieņēmumu orderi, ja samaksa par pakalpojumu veikta skaidrā naudā iestādē, kura par darījumiem saņemto samaksu var apliecināt ar kases ieņēmumu orderi (piemēram, apdrošināšanas sabiedrība par sniegtajiem pakalpojumiem);
- 5) maksājuma uzdevumu vai konta izrakstu, ja samaksa par pakalpojumu veikta ar pārskaitījumu (piemēram, izmantojot internetbankas pakalpojumus), vai iemaksājot skaidru naudu pakalpojuma sniedzēja (piemēram, izglītības vai ārstniecības iestādes) kontā kredītiestādē. Šajā gadījumā maksājuma uzdevumā vai konta izrakstā jābūt norādītam fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārdam, uzvārdam un personas kodam.

Maksātājam, kurš vēlas saņemt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksu, jāņem vērā, ka Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonām ir tiesības pieprasīt papildus iesniegtajiem dokumentiem uzrādīt vēl citus attaisnojuma dokumentus (piemēram, noslēgtos līgumus, saņemtos rēķinus, izziņas), ja tas nepieciešams, lai noteiktu nodokļa atmaksas pamatotību.

Deklarējot veiktās iemaksas privātajā pensiju fondā vai samaksātos apdrošināšanas prēmiju maksājumus, nav nepieciešams iesniegt attaisnojuma dokumentus par minētajiem maksājumiem, kā arī izziņu par fiziskās personas noslēgto līgumu par dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) un saskaņā ar to veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem, ja privātais pensiju fonds vai apdrošināšanas sabiedrība noslēgusi līgumu ar Valsts ieņēmumu dienestu par informācijas nosūtīšanu elektroniskā formā un nosūtījusi nepieciešamo informāciju.

Vai attaisnotajos izdevumos var iekļaut izdevumus par rehabilitācijas iestādē apmeklēto pērļu vannu un šarko dušu un izmitināšanu?

Atbilde:

Attaisnotajos izdevumos atļauts ieskaitīt visus ar ārstēšanos rehabilitācijas iestādēs saistītos izdevumus.

Vai attaisnotos izdevumus par interešu izglītību varēs iesniegt tikai tas, kurš ir maksājis?

Atbilde:

Izdevumus par bērna interešu izglītību attaisnotajos izdevumos var iekļaut viens no bērna ģimenes locekļiem, kurš ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs. Ģimenes locekļi ir vecāki, vecvecāki, kā arī personas, kuru algas nodokļa grāmatiņā bērns ir ierakstīts kā apgādājamais.

Vai saimnieciskās darbības veicējs var veikt ziedojumus un iekļaut tos gada ienākuma deklarācijā kā attaisnotos izdevumus, ja ziedojuma saņēmējs ir sabiedriskā labuma organizācija un situācijā, ja ziedojuma saņēmējam nav ...

Jautājums:

Vai saimnieciskās darbības veicējs var veikt ziedojumus un iekļaut tos gada ienākuma deklarācijā kā attaisnotos izdevumus, ja ziedojuma saņēmējs ir sabiedriskā labuma organizācija un situācijā, ja ziedojuma saņēmējam nav sabiedriskā labuma organizācijas statusa.

Atbilde:

Nodokļu normatīvie akti neparedz īpašus iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumus saimnieciskās darbības veicējam, kurš ziedo kā saimnieciskās darbības veicējs. Tomēr cilvēks, kas ir arī saimnieciskās darbības veicējs, veiktos ziedojumus un dāvinājumus var iekļaut gada ienākumu deklarācijā, kā attaisnotos izdevumus un saņemt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksu, ja:

ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodota nauda budžeta iestādei vai Latvijā reģistrētai biedrībai, nodibinājumam, reliģiskai organizācijai vai to iestādei, kurai piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss,

citā Eiropas Savienības (ES) dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstī, ar kuru Latvija ir noslēgusi konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, reģistrētai nevalstiskai organizācijai, kura darbojas Latvijas sabiedriskā labuma organizācijas nosacījumiem pielīdzināmā statusā saskaņā ar attiecīgās ES dalībvalsts vai EEZ valsts normatīvajiem aktiem.

<https://www.vid.gov.lv/lv/biezak-uzdotie-jautajumi-katalogs/iedzivotaju-ienakuma-nodoklis-attaisnotie-izdevumi>